

Sex og Politikk - Foreningen for
seksuell og reproduktiv helse og
rettigheter

Org. nr.: 990 630 828

Christian Krohgs gate 34,
0186 Oslo

SEX:POLITIKK

LEDEREN HAR ORDET

«*Sex og Politikk er en global aktør. Vi tenker og handler globalt, regionalt og nasjonalt*»

Sex og Politikk er en global aktør. Vi tenker og handler **globalt, regionalt og nasjonalt**. Enten det er gjennom stortingsrepresentanter som skaper overskrifter i Malawi, regionale nettverk som kjemper for økte bevilgninger til seksuell og reprodutiv helse og rettigheter (SRHR) eller gjennom Uke 6 – seksualundervisningskampanjen vår som i 2016 nådde rundt 120 000 elever.

Uke 6 hadde for første gang materiell tilpasset samtlige klassetrinn i grunnskolen. Dette har vært et ønske lenge, og noe vi har fått tilbakemeldinger på fra lærere. Det er svært gledelig å se at materialet blir så godt mottatt og brukt!

Å engasjere ungdom har vært en prioritet, og det gjør oss stolte å se det gode arbeidet som Seksualpolitisk Nettverk for Ungdom – **SNU** – gjør. Jeg vil spesielt trekke fram «SNU OM TABU – en skamløs julekalender» som med 350 000 visninger på Facebook sørget for å profilere tema vi må snakke mer om i samfunnsdebatten.

Vi opplever at norske myndigheter tar oss på alvor og lytter når vi gir innspill til ulike internasjonale prosesser, stortingsmeldinger og handlingsplaner. Sex og Politikk har tydelige forventninger til at Norge fortsatt skal være en pioner innen **satsning på SRHR globalt**, både i ord og bevilgninger. Dette blir spesielt viktig i en verden der en ny president i USA utfordrer den globale innsatsen for tilgang på helsetjenester og retten til å bestemme over egen kropp.

Til slutt: en stor **takk til våre ansatte** som strekker seg langt for å levere de resultatene som er omtalt i denne årsmeldingen.

Johannes Rindal
Styreleder

INNHold

4

Politisk påvirkning

8

Seksualitetsundervisning

12

Informasjon

14

Organisasjon

I. POLITISK PÅVIRKNING

Sex og Politikk skal fremme og forsvare seksuelle og reproduktive rettigheter gjennom politisk påvirkning overfor norske myndigheter. Sex og Politikk mener at seksuelle rettigheter er menneskerettigheter og vil jobbe for at norske myndigheter fortsetter å kjempe for at dette blir anerkjent internasjonalt, særlig i FN systemet.

I 2016 har Sex og Politikk hatt en rekke aktiviteter for å oppnå de tre målsetningene vi satte oss for vårt politiske påvirkningsarbeid. Aktivitetsnivået har vært høyt, og vi opplever at organisasjonen og arbeidet vi gjør nå er mer kjent blant politikere, myndigheter og andre organisasjoner. Dette viste seg blant annet i at statssekretær i Utenriksdepartementet, Laila Bokhari, og direktøren for Norad, Jon Lomøy, deltok på flere av våre arrangementer. I løpet av året styrket vi også vårt arbeid både gjennom flere ansatte i perioder og et godt samarbeid med andre organisasjoner.

OPPRETTTHOLDE ELLER ØKE STØTTE TIL SRHR I STATSBUJSJETTET 2017

Innspill til statsbudsjetten har vært et viktig arbeid for Sex og Politikk i flere år. For å styrke dette ytterligere i 2016 inviterte vi finanskomite medlem Heidi Lunde Nordby (Høyre) fra vårt SRHR Stortingsnettverk til et fagmøte for alle ansatte om budsjettprosessen. I samarbeid med styreleder Johannes Rindal utarbeidet vi så en påvirkningsplan med prioriteringer og fordeling av ansvar. Dette var et godt arbeidsverktøy, som førte til økt forståelse og bevissthet om muligheter og begrensninger og som bidro til at Sex og Politikk deltok med innspill til Statsbudsjetten i forhold til internasjonale og nasjonale poster.

Arbeidet med budsjettet var pågående fra februar med innspill til regjeringens budsjettkonferanse til endelig vedtak av 2017 budsjettet i desember. Stortingets endelige vedtak opprettholdt nivået på internasjonal bistand på et høyt nivå og global helse posten ble opprettholdt, men vi fikk ikke gjennomslag for økning av kvinnebevilgningen, UNFPA eller UN Women som fikk redusert sine bevilgninger.

Utenriks- og forsvarskomiteen inkluderte i sine merknader til Statsbudsjetten 2017 kommentarer om SRHR: «Det vil være nødvendig å sikre kvinners og jenters rett til utdanning og helse, inkludert seksuell- og reproduktiv helse, og å fremme likestilling mellom kjønnene for å nå bærekraftsmålene for utdanning, helse og likestilling innen 2030».

Sex og Politikk presenterte både muntlige og skriftlige innspill som finnes på våre nettsider.

Vi har i løpet av året hatt en rekke møter med politikere, representanter fra UD og Norad i tillegg til norske og internasjonale sivilsamfunnsorganisasjoner og FN organ.

SRHR-nettverket

Sex og Politikk fortsatte vår rolle som koordinator for SRHR-nettverket og en del av arbeidet med de internasjonale postene i statsbudsjetten foregikk her. I 2016 hadde vi en rekordhøy oppslutning om innspillet, der 13 organisasjoner skrev under. Dette inkluderte blant annet flere av de største bistandsorganisasjonene, som Kirkens Nødhjelp, Redd Barna og Røde Kors, i tillegg til sentrale rettighetsorganisasjoner som Kvinnefronten og Skeiv Ungdom. Nettverket hadde tre møter i 2016, hvorav et var med Norad og UD.

Vi har styrket vår deltagelse i andre nettverk med fokus på internasjonale spørsmål. Vi er nå aktivt med i Likestillingsnettverket, Utdanningsnettverket og ForUM. Som del av IPPF familien, EuroNGOs og det europeiske Countdown2030 nettverk har vi også deltatt på flere møter og kurs med våre søster-organisasjoner og andre likesinnede i Europa.

Ungdomsperspektivet

Et fokus på ungdom har vært gjennomgående i alle våre politiske innspill og vår politiske dialog. I tillegg har vi hatt to gode fellesprosjekter med vår ungdomsorganisasjon SNU: som ansvarlig for den norske standen under Women Deliver og med et felles medlemsmøte på den internasjonale abort-dagen. Dette har gitt oss god erfaring å bygge videre på framover. Fra september ansatte vi Stine Nygård som frivillig og deltidsansatt med oppdrag å jobbe å styrke ungdomsarbeidet, inkludert SNU og i Uke 6.

SRHR SETTES PÅ DAGSORDENEN OG BLIR DEBATTERT BLANT POLITIKERE OG MYNDIGHETER

Sex og Politikk har bidratt til å sette SRHR på dagsordenen i 2016 gjennom en rekke seminar, innspill til stortingsprosesser og pressearbeid. Vi arrangerte 7 større seminarer.

10. mai arrangerte vi seminaret «Taking stock midway of the Family Planning 2020 initiative» på Stortinget. Her deltok både direktøren i Norad Jon Lomøy og daværende politiske rådgiver for utenriksministeren Peder Weideman Egseth (Høyre). Stine Renate Håheim (Ap), nestleder i SRHR Storingsnettverket åpnet konferansen og lederen for nettverket, Henrik Asheim (Høyre), avsluttet. Generalsekretærene for våre søsterorganisasjoner i FPAM (Malawi), AMODEFA (Mosambik) og UMATI (Tanzania) deltok sammen med en representant fra IPPF sekretariat. Seminaret førte til at myndighetene understreket at de opprettholder sitt løfte om å gi 150 millioner kroner årlig for å øke tilgangen til moderne prevensjonsmidler.

Under Arendalsuka i august arrangerte vi den første offentlige debatten om Norges nye storsatsing innen helse, Global Financing Facility (GFF). Her innledet fagpersoner fra Norad og UD, sammen med vår søsterorganisasjon AMODEFA i Mosambik. Dette var en viktig anledning til å starte diskusjonen rundt GFF og hvordan Norge prioriterer innen helsebistanden. Vi leverte anbefalinger til norske myndigheter som pekte på at GFF må sikre inkludering av det brede spekteret av SRHR, åpenhet og ansvarlighet, kvalitetsprodukter innen reproduktiv helse og at sivilsamfunn må ha reell innflytelse.

28. september, den internasjonale dagen for trygg og lovlig abort, arrangerte vi seminaret «Abort – en kamp om kvinners helse og rettigheter» sammen med SNU og FOKUS på Eldorado bokhandel. Her innledet den da ganske ferske statssekretæren i UD Laila Bokhari, i tillegg til direktøren for Ipas, John Hetherington, og den daværende lederen for SNU, Sarah Borgen.

27. oktober arrangerte vi seminaret «Norwegian Development Aid – does it strengthen equal rights in Malawi?» på Stortinget. Vi hadde besøk av tre parlamentarikere fra Malawi som sammen med vår søsterorganisasjon FPAM fikk anledning til å utfordre norske myndigheter på Norges prioriteringer i bistanden. Dette var en gjensitt fra besøket som Sex og Politikk hadde sammen med Heidi Nordby Lunde (Høyre) til Malawi i september. Seminaret fokuserte på situasjonen for SRHR i Malawi, et land som har flere positive reformer på gang. Lunde innledet sammen med Norad direktør Jon Lomøy, de tre parlamentarikerne, Lonnie Ncozana programsjef i FPAM og Haldis Kårstad fra Kirkens Nødhjelp.

10. oktober var Sex og Politikk medarrangør for lanseringen av UNFPA sin årlige rapport. Rapporten fokuserte på drømmer 10 årige jenter har for framtida. Norske Ingeborg var en av ti 10 åringer som ble fokusert på i rapporten. Sammen med Utenriksdepartementet og FN-sambandet fikk vi Erna Solberg til å åpne lanseringen på Ingeborgs skole: Nordpolen skole.

28. november holdt vi konferanse på Stortinget, sammen med Stortingets SRHR-nettverk, på temaet SRHR i humanitære kriser. Humanitær bistand er et satsingsområde for Norge og det har vært få aktører som løfter viktigheten av SRHR i dette arbeidet. Her har Sex og Politikk en viktig rolle. Koordinator for FNs befolkningsfond (UNFPA) i Syria, Dan Baker, generalsekretæren for SFPA, vår søsterorganisasjon i Syria, Dr. Lama Mouakea, IPPFs direktør for humanitær innsats, Matthew Lindley og Venstres sekretariatsleder Torild Skogsholm innledet om behovet for SRHR i humanitære kriser.

1. desember arrangerte vi seminar sammen med HivNorge og Changemaker i anledning Verdens AIDS dag: «What does the road ahead look like to reach zero new HIV-infections?». Truls Wickholm (Ap) tidligere leder av Stortingets SRHR-nettverk åpnet seminaret og statssekretær i UD Laila Bokhari innledet. I diskusjonspanelet satt to av Norges mest erfarne forkjempere for hiv og global helse, Sigrun Møgedal og Tore Godal, sammen med representanter fra våre partnere IPM, Derek Bodell, og IAVI, Ardi Voets, og forsker Øyvind Eggen.

FOTO: SEX OG POLITIKK
Sex og Politikk sammen med Storingsrepresentant Heid Nordby Lunde (H) og Generalsekretær Thokuzane Mbenka (FPAM) i Malawi.

Women Deliver konferansen 16. til 19. mai

Våren 2016 blei vi kontraktet av Norad til å koordinere den norske standen på den Women Deliver (WD). WD er den største internasjonale konferansen med fokus på SRHR og arrangeres hvert tredje år. WD ble avholdt i København med 6000 deltagere. Sammen med SNU og FOKUS utviklet vi konsept og innhold standen til standen med tre seminar; et på seksualitetsundervisning, på abort og på ikke-diskriminering på bakgrunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Hovedbudskapet vårt var: CSE – the empowerment key!

Politiske innspill

Handlingsplan for kvinners rettigheter og likestilling. En viktig suksess i arbeidet for å sikre et sterkt fokus på SRHR var vårt påvirkningsarbeid for å inkludere SRHR som et av innsatsområdene i Utenriksdepartementets reviderte Handlingsplan for kvinners rettigheter og likestilling i utenriks- og utviklingspolitikken 2016-2020, Frihet, makt og muligheter. Gjennom målrettet påvirkningsarbeid fra SRHR-nettverket og Likestillingsnettverket ble SRHR tatt inn som et eget satsingsområde. Dette er en stor og viktig seier for arbeidet framover.

KrFs alternative utviklingsmelding. Krf hadde en lang prosess for innspill til sin alternative melding for morgendagens utviklingspolitikk, Veivalg er verdivalg. Sex og Politikk deltok på flere av møtene og sendte også inn skriftlige innspill. Vi er veldig glad for at meldingen nevner at Norge må fortsette arbeidet med å forsvare og styrke seksuelle og reproduktive rettigheter.

Partienes programarbeid. Arbeiderpartiet inviterte sivilsamfunn til å komme med innspill til sitt nye partiprogram i juni. Sex og Politikk leverte inn skriftlig forslag og deltok også på innspillmøtet. Vi spilte også inn til programarbeidet i Venstre, Senterpartiet og Høyre.

Spørsmål i Stortinget. I tillegg har Sex og Politikk bidratt til flere spørsmål stilt fra Stortingsrepresentanter, blant annet på støtten til trygg og lovlig abort internasjonalt og arbeidet for en hiv-vaksine. Og vi deltok med innspill til Venstre sitt Dokument 8 forslag om kvinner på flukt, der SV fulgte opp vårt innspill om å sikre en full implementering av Minimum Initial Service Package (MISP) i humanitære kriser.

Fra venstre: besøk fra Malawi, debatt på Kulturhuset, Women Deliver-konferansen

FOTO: SEX OG POLITIKK

Fra venstre: Statssekretær Laila Bokhari på markeringen av den internasjonale aidsdagen, Statsminister Erna Solberg på lanseringen av UNFPA sin årlige rapport, Sex og Politikk på Arendalsuka.

FOTO: SEX OG POLITIKK

NORGE LØFTER SRHR I INTERNASJONALE FORA

Sex og Politikks arbeid med å sikre at Norge løfter SRHR i internasjonale fora ble konsentrert rundt tre prosesser:

1. FNs befolkningskommisjons (CPD) 49. sesjon. CPD er det viktigste FN forumet når det gjelder SRHR, hvor Sex og Politikk leder blant norske sivilsamfunnsorganisasjoner. Sex og Politikk deltok i den norske delegasjonen med daglig leder. I tillegg var internasjonal seniorrådgiver del av det større sivilsamfunnsnettverket for SRHR. Vi spilte inn anbefalinger til norske myndigheter i forkant og hadde tett kontakt under forhandlingene.

2. Universal Periodic Review høring Menneskerettighetsrådet. Sex og Politikk støttet vår søsterorganisasjon fra Tanzania, UMATI, med deltakelse da Tanzania ble hørt i mai 2016. Generalsekretæren i UMATI møtte i forkant statssekretær Tone Skogen og hennes team i UD og Norge tok opp flere av problemstillingene UMATI ønsket inkludert abortlovgivningen i spørsmål til Tanzanias delegasjon.

3. Høynivå møtet for rapportering på bærekraftsmålene, HLPF. Sex og Politikk bidro inn i en felles skyggerapport koordinert av FORUM. Rapporten gav anbefalinger til

norske myndigheter på alle de 17 bærekraftsmålene og ble levert som et innspill til Norges rapportering i HLPF.

Merkedager

Vi markerte en rekke merkedager i løpet av året, både med større seminar, slik som på den internasjonale dagen mot diskriminering av LHBT personer 17. mai, den internasjonale dagen for abort 28. september og den internasjonale AIDS dagen 1. desember og med markeringer på sosiale medier.

Samarbeid med søsterorganisasjoner

I løpet av året hadde vi et sterkt fokus på å bygge våre relasjoner til utvalgte søsterorganisasjoner. Vi valgte oss ut Malawi, Mosambik, Palestina og Tanzania da disse også er definert som Norges fokusland for bistand. De deltok på flere av våre seminar i Norge og bidro til en mer nyansert og erfaringsbasert debatt, og vi besøkte dem ved flere anledninger. Vi hadde også en vellykket utveksling mellom parlamentarikere fra Malawi og Norge.

II. SEKSUALITETSUNDERVISNING

Sex og Politikk arbeider for å forsvare og fremme seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR), både nasjonalt og internasjonalt. Siden 2011 har organisasjonen drevet den landsomfattende kampanjen «Uke 6», som tilbyr alle landets grunnskoler et gratis undervisningsmaterieell om helse, trivsel og seksualitet.

Uke 6 er et gratis seksualitetsundervisningsmaterieell til arbeid med relevante kompetansemål i flere fag, med mål om å fremme trivsel og bekjempe mobbing. Materiellet byr på utprøvde og kvalitetssikrede metoder og øvelser - klare til bruk og med et fokus på at elevene skal oppleve emnene, eksemplene og språket som relevant. Materiellet er primært rettet mot grunnskolens 1.-10. trinn, men kan også benyttes av andre som underviser eller tar opp spørsmål rundt seksualitet med barn og unge.

Formålet med Uke 6 er å bidra til lett tilgjengelighet til kunnskap om seksualitet og handlingskompetanse i seksuelle situasjoner og relasjoner for unge. Et annet mål er å gi undervisere et gratis og lett anvendelig materieell til undervisning om seksualitet, i tråd med mål i læreplaner, til generell del av læreplanverket og opplæringsloven.

ØKT OPPSLUTNING OM UKE 6

I 2011 presenterte Sex og Politikk seksualundervisningsmateriellet Uke 6 til norske skoler for første gang. Siden den gang har antall undervisere og antall elever som har tatt undervisningen slått rekorder hvert år.

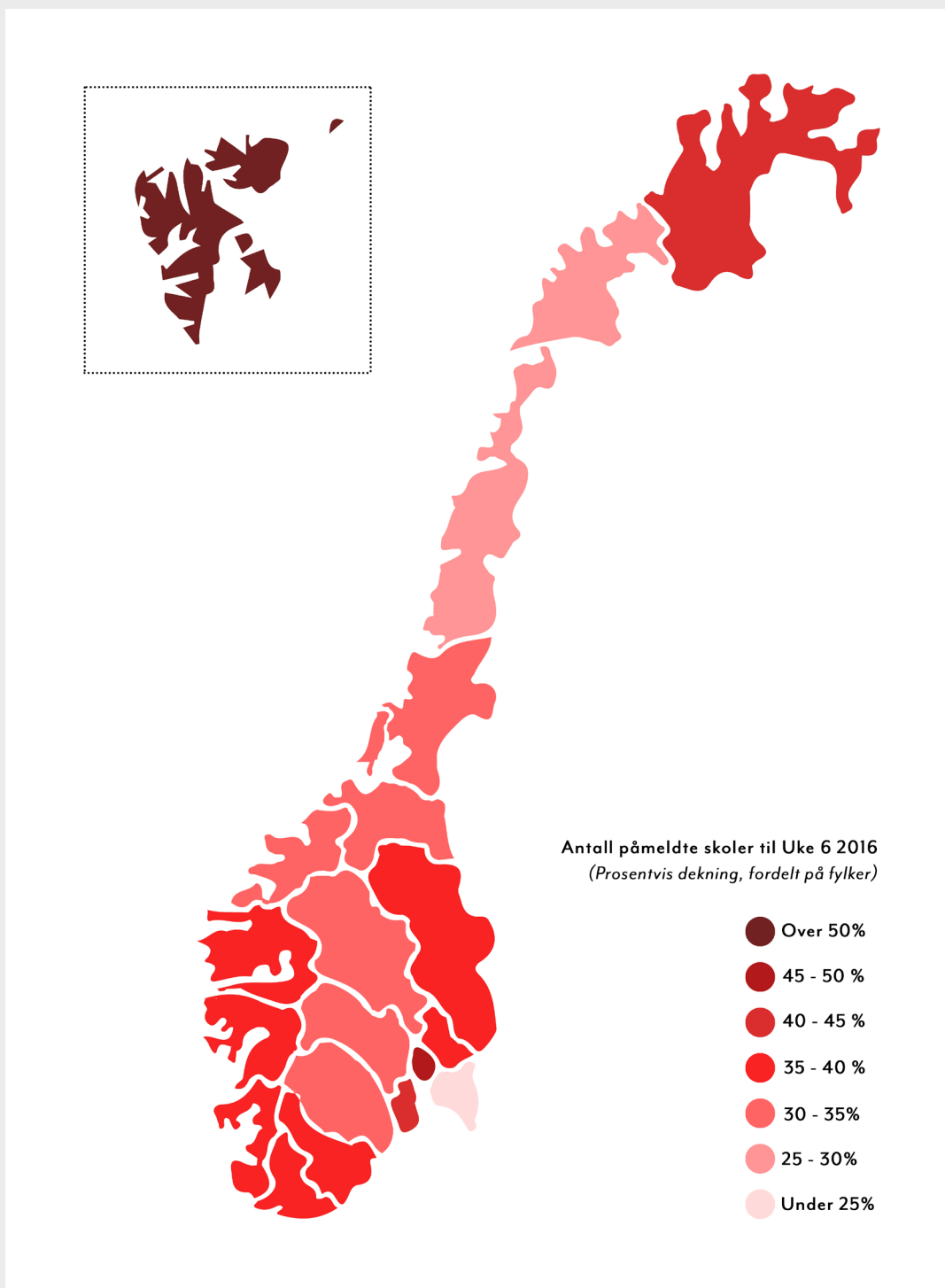
Uke 6 2016 fikk rekordhøye påmeldingstall med 1549 påmeldte undervisere ved 987 av landets grunnskoler. Disse rapporterte til oss at de ville undervise 118 697 elever i den norske skolen i skoleåret 2015-2016. Dette er en dramatisk økning fra 56.000 elever på 665 grunnskoler som deltok i 2015. Påmeldingene til dette skoleårets Uke 6, hvor påmeldinger stenges i mai 2017 er per 31.12.2016: 1290 undervisere som skal undervise 104 627 elever. Dette er litt høyere enn rekorden fra forrige skoleår.

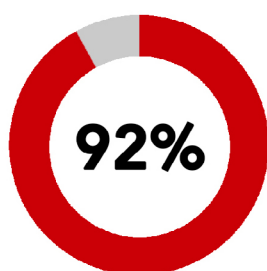
Gjennom vårt samarbeid med Helsedirektoratet og Utdanningsdirektoratet ble Uke 6 i 2016 utvidet med materieell til 1.-3. trinn og omfatter derfor for første gang samtlige klassetrinn i grunnskolen. Materiellet for de yngste ble lansert på Deichmanske bibliotek i Oslo i februar, med stor pressedekning.

Materiellet skal støtte underviserne i å ta viktige samtaler med elevene om følelser, kroppen, vennskap og trivsel. Det overordnede målet med undervisningen er å fremme helse og trivsel, samt forebygge mobbing, diskriminering og krenkelser. En viktig del av dette er å styrke elevenes evne til å legge merke til og gi uttrykk for ja- og nei-følelser i kroppen og kunne lese og vise respekt for andres grenser. Det er dette seksualundervisningen handler om i de yngste klassene. Tilbakemeldingene fra lærere og andre var udelte positive.

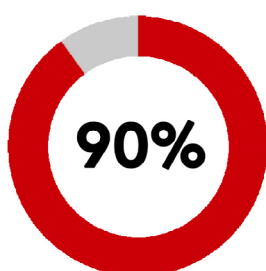
«Synes dette var en super plattform for nyutdannede lærere. Vi slipper å lete så mye, og dette er veldig dagsaktuelt. Veldig fornøyd»

Fra telefonundersøkelse med brukere høsten 2016

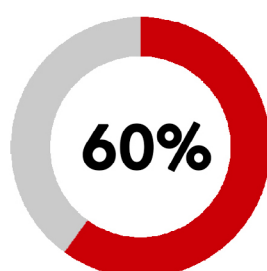

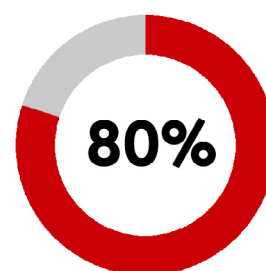
Gir karakteren
4 eller høyere

Relevant i forhold
til lærerplanene

Bruker materialet i
antimobbearbeid

Rapporterer om
engasjerte elever

Fra brukerundersøkelsen 2016

Sex og Politikk har i 2016 satset på å styrke den internasjonale komponenten i seksualitetsmaterialet vårt, og sikre at internasjonale standarder følges. Vi er blitt en del av det Europeiske nettverket for Comprehensive Sexuality Education (CSE) som består av IPPF organisasjoner fra England, Nord-Irland, Sverige, Nederland, Danmark og Belgia, og deltok i desember på møte med dem i Nederland.

Gjennom hele året samarbeider vi tett med vår danske søsterorganisasjon Sex og Samfund og utvikling av materiell og kampanjer. I september besøkte styret og ansatte vår søsterorganisasjon Papardes Zieds i Latvia og fikk lære mer om deres undervisningsmateriell.

Vi deltok på den årlige samlingen til European Society of Contraception (ESC) i mai.

Sex og Politikk presenterte Uke 6 på FIAPAC konferansen med en egen poster i hovedutstillinga.

ØKT ENGASJEMENT RUNDT SEKSUALITETS- UNDERVISING

Da 2016 var jubileumsår for Uke 6 ble det promotert temamateriell på alle tema en tidligere hadde produsert.

Temamaterialet er, på samme måte som grunn-materialet direkte knyttet til kompetansemål i blant annet norsk, KRLE, naturfag og samfunnsfag og til det generelle læreplanverket. I tillegg kan det brukes i arbeid med elevenes psykososiale læringsmiljø.

I anledningen jubileumsåret reiste vi ut på en turné i kampanjeuken 8.-12. februar. Vi besøkte Finnmark, Sogn og Fjordane, Vest-Agder og Oslo. Vi holdt arrangement på skoler, pressekonferanser og aktiviteter. I Oslo ble heftet «Uke 6 i

Litteraturen» lansert i samarbeid med Deichmanske bibliotek og en skoleklasse fra Ullevål skole.

Materialet for skoleåret 2016-2017 ble sendt ut 1. desember med nytt temamateriell om sosiale medier. Materialet ble lansert på et arrangement med paneldebatt hvor samtlige ungdomsparti var representerte.

Sex og Politikk har i løpet av 2016 produsert standardiserte kurs i bruk av Uke 6 materialet for undervisere. I 2016 har vi holdt åtte kurs for undervisere i forskjellige deler av landet, fra Kristiansand i sør til Tromsø i nord der vi til sammen har nådd vel 200 undervisere.

I dette arbeidet har Sex og Politikk begynt å identifisere superbrukere med et mål om å ha en gruppe undervisere som inkluderer minst en lærer fra hvert fylke. Den første superbrukersamlinga ble avholdt i desember. Ved utgangen av året besto superbrukernettverket av 24 personer fra alle landets fylker. Nettverket er en viktig samarbeidspartner for lokalt samarbeid og forankring av Uke 6.

Sex og Politikk deltar aktivt i seksualitetsundervisningsnettverket og har vært vertskap for flere av møtene og invitert organisasjonene i nettverket inn i Know it own it kampanjen.

Jubileumspakken Uke 6 2016 bestod av temamateriell om:

- **Familier** (4.-7. trinn & 8.-10. trinn)
- **Mine og dine grenser** (7.-8. trinn & 9.-10. trinn)
- **Å være seg selv** (7.-8. trinn & 9.-10. trinn)
- **Din kropp, ditt liv, ditt valg** (7.-8. trinn & 9.-10. trinn)
- **Kjønn betyr det noe** (4.-7. trinn & 8.-10. trinn)

Blinkskudd fra Uke 6 2016

Sex og Politikk lanserer nytt Uke 6 materiell på Deichmanske Bibliotek med Oslos ordfører Marianne Borgen.

FOTO: ERLEND BERGE, VÅRT LAND

Sex og Politikk på pressekonferanse i Sogndal sammen med lege ved Lærdal sjukehus, Sharline Riiser, og Stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn (V).

FOTO: SEX OG POLITIKK

Styremedlemmer og ansatte på besøk hos Sex og Politikks søsterorganisasjon i Latvia, Papardes Zieds.

FOTO: SEX OG POLITIKK

Teamet bak Uke 6 poserer fornøyd med Oslos Ordfører Marianne Borgen

FOTO: SEX OG POLITIKK

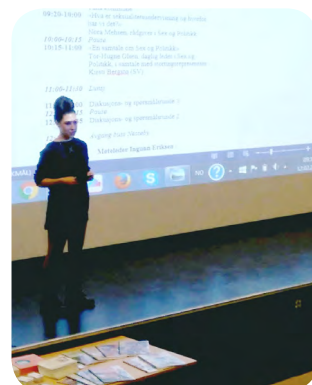

FOTO: SEX OG POLITIKK

Sex og Politikk på besøk i Tana sammen med Stortingsrepresentant Kirsti Bergsto (SV).

III. INFORMASJON

Lanserer seksualundervisning for førstekllassinger

Nytt av året.

11. FEBRUAR 2016 KL. 3.39 [DEL PÅ FACEBOOK](#)

SKJERM DUMP: DAGBLADET

ØKT SYNLIGHET OG KJENNSKAP TIL ORGANISASJONEN

Presse i forbindelse med Uke 6

Hvert år i vår kampanjeuke i årets kalenderuke 6 markerer vi Uke 6 for å sette fokus på helhetlig seksualitetsundervisning i skolen.

I 2016 besøkte vi *Finnmark, Vest-Agder, Oslo og Sogn og Fjordane* med et program for barn og unge som involverte våre lokale ambassadører, fagpersoner og politikere. Turneen fikk *oppmerksomhet i media* og bidro til å sette normkritisk seksualitetsundervisning på agendaen i den offentlige debatten.

Takket være samarbeidet med Helsedirektoratet har Uke 6 i jubileumsåret blitt utvidet med materiell fra 1.-3. trinn, og det omfattet for første gang samtlige klassetrinn i grunnskolen. Lanseringen av Uke 6-materialet for de yngste elevene ble *nevnt i medier Norge rundt*.

FOTO: IPPF

«Know It, Own It»

Sex og Politikk er det norske medlemmet i International Planned Parenthood Federation (IPPF). 17. mai lanserte IPPF en rapport om unges rettigheter til helhetlig seksualitetsundervisning (Comprehensive Sexuality Education, CSE), som en del av kampanjen om helhetlig seksualitetsundervisning Know It Own It som skal vare i et år. Informa-

sjon om kampanjen og rapporten ble sendt ut til alle skoler i Norge gjennom vår informasjonsepost om Uke 6.

Kampanjen og rapporten hadde følgende fokus:

- å engasjere unge mennesker i alle politiske beslutninger som påvirker deres liv,
- å gjøre helhetlig seksualitetsundervisning tilgjengelig for alle innen 2020.

Sex og Politikk promoterte IPPFs rapport med budskapet «For lite, for sent, for biologisk». Rapporten har vært en del av vår satsning gjennom hele året.

Ny organisasjons- og kommunikasjonsrådgiver

Ny organisasjons- og kommunikasjonsrådgiver, Snezana Krizan, ble ansatt i februar. Hun fikk ansvar for blant annet oppdatering av organisasjonens hjemmeside og sosiale medier.

Sosiale medier og pressedekning

I 2016 hadde vi en klar økning i antall besøkere på hjemmesiden (fra 53 855 i 2015 til 111 893 i 2016). Antall følgere på vår Twitter-profil økte med 15% og antall følgere på vår Facebookside med 20%.

Sex og Politikk fikk flere oppslag om våre internasjonale samarbeid i nasjonale og internasjonale medier. Konferansen om SRHR i humanitære kriser, arrangert i samarbeid med International Planned Parenthood Federation (IPPF) og Stortingets SRHR-nettverk, avholdt den 28. november, fikk spesielt mye oppmerksomhet med både Bistandsaktuelt og Klassekampen tilstede.

Besøk av Sex og Politikk og Stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde (H) til Malawi i september fikk mye oppmerksomhet i *lokale medier i Malawi*.

FRAMTIDA.NO

FRAMSIDA

SAMFUNN

KULTUR

SKULE OG JOBB

MEININGAR

QUIZ

Tema: Sex og samliv

Førsteklassingar får seksualundervisning

Undervisningsopplegget Veke 6 har i år eige opplegg for førsteklassingar.

SKJERMDUMP: FRAMTIDA

Situasjonen i dag er at elevene får sporadisk seksualundervisning noen få ganger i løpet av grunnskolen. Dette skjer langt fra hvert år, starter først i 4-5. klasse og er ferdig før elevene er ferdige med tiende-klasse. Det er definitivt ikke slik at mine videregående elever er ferdig utlært på dette området. Så dette må det gjøres noe med. Organisasjoner som [Sex & Samfunn](#) og [Sex & Politikk](#) arbeider i dag praktisk og politisk for å gjøre noe med dette. Sex & Samfunn gjør dette gjennom å tilby gode og kvalitetssikrede seksualundervisningsopplegg til alle Oslos tiende-klassinger.

Sex & Politikk gjør dette i dag med utviklingen av opplegg som skal være årlige, alderstilpassede og med fokus på andre sider av seksualundervisningen enn det rent tekniske. Dette arbeidet må vi støtte opp under samtidig som dette forbedres ytterligere gjennom fokuset på de 7 punktene jeg har trukket frem overfor.

SKJERMDUMP: BERGENS TIDENDE

Medlemsmøter

I 2016 avholdte vi 7 åpne medlemsmøter, inkludert flere møter utenfor Oslo. Oppmøtet var ikke høyt på disse, men vi gir ikke opp og kommer til å fortsette å reise ut for å arrangere møter for våre medlemmer rundt om i landet med mål om å forme lokallag og aktivitet også andre steder enn Oslo

FOTO: SEX OG POLITIKK

Flau over sex og kropp?

Du er i så fall ikke alene. Mange synes det er pinlig, men alle skal lære om det på skolen.

På Skjetten skole i Akershus, snakket elever i 7C denne uken om disse tingene. På forhånd hadde de skrevet ned spørsmål på en lapp og lagt den i en postkasse. Slik kunne ingen vite hvem som hadde stilt hvilket spørsmål. Her er noe av det elevene diskuterte:

- Hva er stripping?
- Hva smaker fitte?
- Hvordan får man stå?

Det er bestemt at alle må lære om kropp og sex på skolen fordi det er viktig å sitte inne med fakta og ikke uriktige ting. Det er også viktig å vite at kroppen din er det kun du som bestemmer over.

Se: [Klarer han å si sex uten å le?](#)

Du kan lese mer om uke 6 [her](#).

SKJERMDUMP: SUPERNYTT

Lærere, ta ansvar

Mange unge sliter med konsekvensene av uønskede seksuelle erfaringer og har dårlig selvbilde. Derfor kan ikke skolens seksualundervisning forbli nedprioritert og ensidig. Det finnes gode ressurser tilgjengelig, som Sex og Politikk sitt gratis materiale. Noen skoler velger å få inn eksterne aktører til å undervise.

Dette kan være et flott supplement, men det bør aldri være en erstatning for lærerens seksualundervisning. Det er læreren som er med elevene daglig og kjenner den enkelte sitt modningsnivå og erfaringer.

SKJERMDUMP: NRK

Vi hadde blant annet følgende møter for våre medlemmer:

- «Tilgang til trygg abort - hvordan støtte rettighetsarbeidet for trygge aborter» med seniorrådgiver Turid Kongsvik fra Utenriksdepartementet og seniorrådgiver Bjørn Sandkjær fra Norad.
- Åpent medlemsmøte med Lulu Ng'wanakilala, daglig leder i vår søsterorganisasjon UMATI fra Tanzania. Lulu presenterte UMATI og deres arbeid med seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR) i Tanzania, med fokus på ungdomsinnretning i rådgivningen deres, seksualitetsundervisning og helhetlig behandling etter abort.
- Felles medlemsmøte mellom Sex og Politikk og Fellesrådet for Afrika «Mosambik - et land som går motstrøms for seksuelle og reproduktive rettigheter i Afrika?» med Santos Simione, daglig leder i Sex og Politikks søsterorganisasjon fra Mosambik, AMODEFA.

IV. ORGANISASJON

Sex og Politikk har i 2016 vært betydelig mer aktiv enn i tidligere år, med flere medlemsaktiviteter og og styrket profil i forhold til politikere, offentlighet og media.

Sekretariat og medlemmer

Fra en situasjon hvor organisasjonen vurderte konkurs og hadde sagt opp alle sine ansatte unntatt daglig leder og organisasjonssekretæren i midten av 2015 avsluttes 2016 med et solid økonomisk resultat og 6 ansatte i vårt sekretariat. Utviklingen i antallet medlemmer har imidlertid ikke fulgt denne positive utviklingen.

Ved årets slutt hadde organisasjonen 62 betalende medlemmer og 14 medlemsorganisasjoner mot 95 enkeltmedlemmer og 12 betalende organisasjoner i 2015.

Sekretariatet og styret påbegynte i desember en diskusjon omkring hvordan en styrker frivilligheten i organisasjonen og øker antall medlemmer. Styret har særlig utfordret sekretariatet omkring hvordan en kan styrke medlemsorganisasjonenes rolle.

FOTO: MARGOT GIACINTI

Seksualpolitisk Nettverk for Ungdom (SNU)

Sex og Politikk ungdomsorganisasjon, Seksualpolitisk Nettverk for Ungdom (SNU), har i løpet av 2016 styrket sin rolle som en aktiv og aktuell pådriver for SRHR, både nasjonalt og internasjonalt.

Som nyoppstartet ungdomsorganisasjon har samarbeidet med moderorganisasjonen stått sentralt i SNUs virksomhet det siste året. "Women Deliver" i København i mai og Arendalsuka i august var aktiviteter arrangert av SNU i samarbeid med Sex og Politikk. Et seminar om abort i norsk bistand, i forbindelse med den internasjonale dagen for trygge og lovlige aborter 28. september ble og arrangert sammen.

Samtidig har SNU arbeidet for å styrke sin synlighet som en selvstendig ungdomsorganisasjon, og gjennomførte sin første kampanje i på tampen av året. I den videobaserte julekalenderen «SNU OM TABU: en skamløs julekalender» ble et nytt tabubelagt tema presentert hver dag fra 1. til 24. desember.

FOTO: SNU

Hver episode ble ledet av en ny person og flere kjente ansikter deltok i kampanjen, deriblant Nancy Herz, Andrea Voldum, Tuva Fellman, Luca Dalen Espseth og Nina Brochmann. Til sammen ble julekalenderens episoder sett over 350 000 ganger, og i løpet av kampanjen ble antall likerklipp på SNU sin facebookside seksdoblet. I tillegg til mye respons på sosiale medier fikk kampanjen pressedekning både på blick.no og framtida.no.

Årsmøte 2016

Mandag 23. mai avholdte Sex og Politikk årsmøte. Årsmeldingen for 2015 ble presentert og godkjent. Strategien for 2016-2022 og virksomhetsplanen for 2017 ble diskutert og vedtatt. Vi fortsatte med valg av styremedlemmer og valgkomiteen.

Våre gjester, Ragnhild Nordvik, programsjef i Fokus - Forum for kvinner og utviklingsspørsmål, og Caroline Hickson, daglig leder i IPPFs europeiske nettverk (IPPF EN), presenterte to engasjerende innledninger som sparket i gang diskusjon blant deltakere rundt sine tema: «Utfordringer med å jobbe med SRHR internasjonalt» og «Menneskerettigheter og utvikling».

STYRE OG SEKRETARIAT

Styret etter årsmøte og ekstraordinært årsmøte 28. september består av:

Styreleder: Johannes Rindal

Nestleder: Anneli Rønes

Styremedlemmer: Elisabeth T. Swärd, N.K.S.;
Elizabeth Hartmann;
Joar Svanemyr;
Lars Arnesen;

SNU's representant i styret var fram til november Siri Bjaaland som da ble erstattet av Stine Nygård.

Varamedlemmer: Andrea Lie;
Hildegunn Bomnes, Stiftelsen Amatheia.

Sekretariatet i Sex og Politikk besto per 31.12.2016 av:

Daglig leder: Tor-Hugne Olsen

Seniorrådgiver SRHR internasjonalt: Kjersti Augland

Seniorrådgiver seksualitetsundervisning: Charlotte Andersen

Rådgiver kommunikasjon og administrasjon: Snezana Krizan

Pedagogisk rådgiver: Luca Espseth

SEX OG POLITIKK

har siden 1969 jobbet for å styrke og informere om
seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR),
både i Norge og internasjonalt.

FINN OSS

www.sexogpolitikk.no

Christan Krohgs Gate 34,
0186 Oslo

FØLG

[sopnorway](https://www.facebook.com/sopnorway)

[sexogpolitikk](https://www.instagram.com/sexogpolitikk)

[sexogpolitikk](https://twitter.com/sexogpolitikk)

KONTAKT

+47 22 11 55 13

post@sexogpolitikk.no